

Xyletinus tremulicola

Aspbarkgnagare

Skalbaggar, Ängrar, trägnagare m.fl.

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Nära hotad (NT)
B2ab(iii)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Ptinidae (trägnagare), **Släkte:** *Xyletinus*, **Art:** *Xyletinus tremulicola* - aspbarkgnagare Y.Kangas, 1958 **Synonymer:**

Kännetecken

En mörkbrun, cirka 4 mm lång, cylindriskt men ganska klumpigt byggd skalbagge med kraftiga antenner. Dessa är liksom benen rödbruna till färgen. Täckvingarna har tydliga punktrader.

Utbredning och status

Känd från spridda landskap från Södermanland till Pite lappmark, främst i östra Sverige. Förutom i Sverige är arten endast känd från Finland.

Ekologi

Larvutvecklingen sker i solbelyst, död bark av asp. Angreppen kan påträffas både i skadade, döda partier på levande stammar och på döda högstubbar. Ibland angrips även begränsade partier av nedfallna döda, grova grenar. Larverna lever strax under den hårda ytterbarken och gnager otydliga gångar i den ganska luckra innerbarken. Angreppen påträffas ofta runt gamla stamskador där barken fått en mycket ojämn struktur. Ofta finns det angrepp av barkborresläktet *Trypophloeus* på samma ställe. Samma barkområde angrips ofta ett par år i rad. Angreppen påträffas ofta i aspar som sparats på hyggen vid slutavverkningar. Larvutvecklingen tar två år, och den fullbildade skalbaggen kläcks i början av juni.

Hot

Arten är påträffad på så små lokaler att den redan är försvunnen från ett par av de ställen där den hittades under 1960- och 1970-talet. Ofta finns den endast i ett par passande träd per lokal, och faran är överhängande att den försvinner genom att kontinuiteten i tillgången på lämplig föda bryts. Aspen är generellt inget omhuldat trädslag, varför dess framtid ter sig en aning oviss i kulturskogen. Den individrika älgstammen under de senaste decennierna har även medfört att vi har fått ett glapp i åldersklassfördelningen av asp över stora skogsområden. Detta kan medföra att aspbarkgnagaren får mycket svårt att överleva på många ställen.

Åtgärder

I samband med röjning och gallring bör man gynna den framtida frekvensen av gammal asp i skogen genom att lämna kvar aspar av varierande ålder. Vid slutavverkningar bör man spara alla äldre aspar på hyggerna. Viktigt är även att de ej plockas bort om de vindfälls. Arten bör skonas från mera omfattande insamling.

Naturvård

Konventioner: Habitatdirektivets bilaga 2, Skogsstyrelsens signalart

Åtgärdsprogram: Fastställt

Rödlistning i andra länder

Global rödlistning: NT (2010)

Litteratur

- Baranowski, R. 1975. Några bidrag till kännedomen om coleopterfaunan vid nedre Dalälven. 1. *Ent. Tidskr.* 96: 97–115.
- Lundberg, S. 1961. Bidrag till kännedomen om svenska Coleoptera. 4. *Ent. Tidskr.* 82: 67.
- Lundberg, S. 1967. Bidag till kännedomen om svenska skalbaggar. 10. *Ent. Tidskr.* 88: 80.

Författare

Bengt Ehnström 1999.